

Una missa molt especial

Dc, 16/12/2009 per Antoni Nello

[En un seminari de Veneçuela](#)

El diumenge passat, tercer diumenge d'advent, vaig anar a celebrar la missa a la comunitat indígena de Itöiponkon, comunitat pemón situada a uns deu kilòmetres de la ciutat, sabana endins. De fet el nom ho diu: el lloc de la sabana. Hi viuen algunes famílies i constitueix el punt de referència i d'estada per a d'altres famílies que venen a la ciutat per resoldre qualsevol qüestió, sanitària, comercial, administrativa o el que sigui. Viuen en "churuatas", cabanes circulars amb estructura de fusta, cobertes amb fulles de palma i acabades en punta cònica. Cada "churuata" consta d'un únic espai, més o menys gran, on pengen els seus "chinchorros", hamaques per dormir, entre les fustes travesseres. Organitzen la resta de l'espai en sectors, cuina, una taula i algunes cadires que fan de menjador, atuells i pertinences escampats en diversos racons. Al centre del poblat hi ha la "churuata" comunitària: allà es reuneix la comunitat, al voltant del seu líder democràticament escollit, per discutir les diverses qüestions que els afecten, però també per compartir les festes i per celebrar el que calgui, també la missa.

No tenen capellà.

Els capellans de la diòcesi tenen prou feina, i per tant prou excuses per no desgastar-se amb una comunitat petita i allunyada. Un laic procura atendre'ls quan pot amb celebracions de la paraula, però no és massa constant. Des del seminari hi enviem dos seminaristes per fer-hi la seva pastoral, els dissabtes i els diumenges al matí. Fan catequesi als infants i als joves, visiten les famílies i si s'escau, quan el laic manca, celebren la paraula el diumenge. El trasllat és dur: hi ha un petit autobús que passa amb una freqüència molt irregular, aproximadament una hora, per anar i venir a la ciutat. Els seminaristes d'aquest curs ho estan fent molt bé i ens premen per a que anem a celebrar-hi la missa. En realitat entra en el nostre mapa eucarístic dels caps de setmana i procurem anar-hi un cop al mes: no donem a l'abast i ens hem de repartir per diversos altres llocs i comunitats. Jo hi vaig al menys un cop cada any i sempre en surto encisat. Bona gent, reservada, agraïda. Preocupats perquè els seus joves també s'enganxen a tots els drames propis de la marginació: alcohol, delinqüència, abandó de les seves tradicions i costums. No tots parlen el castellà i això m'ha proporcionat anècdotes entranyables: confessar algunes persones grans en la seva llengua pemón i sentir-me molt especialment instrument de la misericòrdia de Déu, en la certesa que esperen aquesta misericòrdia amb veritable devoció; escoltar pacientment la traducció al pemón del meu sermó de cinc minuts, feta pel líder de la comunitat en versió de vint minuts, i dir-me que en qualsevol cas els parla de Déu i que això deu ser bo.

En general el pemón és reservat, ja ho he dit, molt reservat i un xic recelós, però

molt amable i educat. Ho sé prou bé pels nois d'aquesta ètnia que hem tingut i tenim al seminari. Però això em porta a una de les meves estrepitoses ficades de pota que no són novetat pels que em coneixen: demano a una jove dona amb ulls molt atents al que es va dient que faci la seva pregària i, davant el seu silenci, em xiuxiuegen que és muda. De vegades voldria fondre'm! Ells, simplement, amablement, amb un somriure, m'ho han fet notar.

Diumenge vaig confessar. Una dona se'm confessa de no haver anat a missa els tres darrers diumenges "porque no vino el padre". "No tenga pena", li dic, "una misa suya vale por muchas misas", quedant-me amb la certesa de la meua heterodòxia plena d'ortodòxia, que no és altre cosa que el seny. La seva finor en la resta de la confessió em mou el cor, m'esponja l'ànima.

Ja comença el compte enrere de la meua sisena estada a Ciudad Bolívar. Ja s'acosta Nadal. A Barcelona tornarem a celebrar força frívolament el naixement de Jesús al pessebre de Betlem. Però jo sé que Jesús neix al cor d'aquesta dona, i de molts homes i dones senzills que he conegut per aquí i que esperen de debò la salvació, i confio que la seva memòria m'orienti i em doni força la resta de l'any per viure a la nostra gran ciutat, tant còmode, tant fascinant, tant autosuficient i per tant, i aparentment, tant poc necessitada de Déu.